RP.63.26.2025

Gdańsk, dnia 16 maja 2025 r.

Pani
Anna Gliniecka – Woś
Burmistrz Kobylnicy
ul. Główna 20
76 – 251 Kobylnica

Szanowna Pani Burmistrz,

wnioskiem z dnia 13 maja 2025 r., doręczonym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w tożsamej dacie, zwróciła się Pani prośbą o udzielenie wyjaśnień w sprawie dotyczącej wydatkowania środków publicznych w kontekście zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego i realizacji inwestycji dofinansowanej ze środków publicznych przez jednostkę, która może utracić terytorialną właściwość do zarządzania danym terenem.

We wstępie wskazać należy, że zasady udzielania wyjaśnień przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku w trybie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) określone zostały w komunikacie zamieszczonym na stronie http://www.gdansk.rio.gov.pl/ (w zakładce: Działalność Izby >> Wyjaśnienia w sprawach stosowania przepisów o finansach publicznych >> Informacje ogólne).

Wniosek w sprawie udzielenia wyjaśnień winien zawierać opis stanu faktycznego oraz stanu prawnego, na tle których zrodziły się wątpliwości, proponowanego rozwiązania sprawy, ze wskazaniem podstawy prawnej takiego rozwiązania, zaopiniowanego przez obsługę prawną jednostki oraz jasnego wskazania zaistniałych wątpliwości. Wniosek nie może także dotyczyć prośby o wskazanie sposobu rozwiązania konkretnej i indywidualnej sprawy oraz winien być podpisany przez kierownika jednostki, jego zastępcę lub inną osobę upoważniona przez kierownika jednostki.

Odnosząc się do treści ww. pisma z przykrością stwierdzam, że nie spełnia ono ww. wymogów, jakie zostały przewidziane dla wniosków o udzielenie wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych. Wniosek ten nie został bowiem zaopiniowany przez obsługę prawną jednostki oraz stanowi w istocie prośbę o wydanie opinii prawnej (o czym świadczy treść wniosku oraz załączonych do niego dokumentów), co z kolei leży poza zakresem kompetencji ustawowych regionalnych izb obrachunkowych, które są uprawione wyłącznie do ogólnej interpretacji przepisów związanych z funkcjonowaniem

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl

finansów publicznych w oparciu o wyżej powołany przepis art. 13 pkt 11 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Ustosunkowując się jednak w sposób ogólny do poruszonej w niniejszym wniosku problematyki (w oderwaniu od przedłożonych dokumentów oraz sformułowanych w nim pytań) tut. Izba wskazuje na następujące okoliczności natury prawnej.

W ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku analiza problematyki objętej niniejszym wnioskiem wymaga odwołania się do treści art. 4eb ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), który reguluje kwestię następstwa prawnego w przypadku zmiany granic gminy (tj. wyłączenia części terytorium z jednej gminy i włączenia go do terenu drugiej gminy). Zgodnie z tym przepisem gmina, do której został włączony ten obszar, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki gminy na tym obszarze, w tym prawa i obowiązki wynikające z zezwoleń, koncesji oraz innych aktów administracyjnych. Przepis ten wprowadza sukcesję generalną przejmującej gminy wobec praw i obowiązków związanych z przejętym obszarem innej gminy (tak: K. Bandarzewski [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym*, art. 4eb, Komentarz, red. P. Chmielnicki, Warszawa 2022). Wśród przedstawicieli doktryny przyjmuje się, że gmina przejmująca wstępuje *ex lege* we wszystkie prawa o charakterze publicznym (w tym administracyjnym) i prywatnym (w tym cywilnym), których stroną była gmina pozbawiona części swojego terenu, a które dotyczą przejętego obszaru (*vide*: Chmielnicki Paweł (red.), Ustawa o samorządzie gminnym, Opublikowano: WKP 2022, *Lex*).

Analiza objętego niniejszym wnioskiem zagadnienia wymaga również odniesienia się do regulacji zawartej w art. 44 pkt 2 ustawy *o samorządzie gminnym*, który określa sposoby nabycia mienia komunalnego, stanowiąc, że nabycie mienia komunalnego następuje *przez przekazanie gminie mienia w związku z utworzeniem lub zmianą granic gminy w trybie, o którym mowa w art. 4; przekazanie mienia następuje w drodze porozumienia zainteresowanych gmin, a w razie braku porozumienia – decyzją Prezesa Rady Ministrów, podjętą na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.* W literaturze przedmiotu przyjmuje się, że wyżej zacytowany przepis art. 44 pkt 2 ustawy *o samorządzie gminnym* w związku z art. 4 ust. 3 i art. 7 tej ustawy wprowadza zasadę, zgodnie z którą – przy zmianie granic gmin – prawo własności mienia podlega przekazaniu na rzecz gminy przejmującej, gdyż w celu realizacji nowych zadań gmina ta musi być wyposażona w mienie służące użyteczności publicznej w gminie, której zakres zadań uległ zmniejszeniu. W konsekwencji powyższego, zmiana granic nie skutkuje automatycznym wstąpieniem gminy, do której został włączony obszar innej gminy, w jej uprawnienia odnoszące się do mienia gminy, na które składa się w szczególności prawo własności, inne prawa rzeczowe oraz wierzytelności. Ich przejście na tę gminę uzależnione zostało od zawarcia porozumienia, bądź też wydania decyzji administracyjnej w przypadku, gdy do takiego porozumienia zainteresowane gminy nie dojdą (tak: Komentarz, art. 44 ustawy o samorządzie gminnym, red. Drembkowski/Suwaj 2023, wyd. 1, *Legalis*).

Jednocześnie pragnę podkreślić, że wyjaśnienia udzielane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku powinny zostać potraktowane wyłącznie jako stanowisko tut. Izby, które nie jest wiążące zarówno dla wnioskującego o udzielenie wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych, jak i również dla organów rozstrzygających

w indywidualnych sprawach. Regionalne izby obrachunkowe nie posiadają bowiem uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa, lecz jedynie do ogólnej interpretacji przepisów związanych z funkcjonowaniem finansów publicznych.

Z poważaniem

Luiza Budner - Iwanicka

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:
1) członkowie Kolegium w/m,
2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja:
Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl